

Trouwen voor een Dag

Format 1: thema 'Liefde'



Inhoudsopgave

3	1. Introductie
4	2. Introductie voor kastelen
4	3. Inclusie en historische context
5	4. Infoborden
9	5. De ceremonie
10	6. De akte

1. INTRODUCTIE

DOEL

Het historisch huwelijk toegankelijk en beleefbaar maken voor volwassen bezoekers. De activiteit verbindt sociale geschiedenis met persoonlijke reflectie en stimuleert actieve deelname.

DOELGROEP

Volwassen bezoekers, stellen, vriendengroepen en erfgoedliefhebbers.

BENODIGDHEDEN VRIJWILLIGERS

- Kleine variant: 1 vrijwilliger
- Middel variant: 2 vrijwilligers
- Grote variant: 2 vrijwilligers of 1 storyteller + ondersteuning

KOSTENINDICATIE

- Klein: €40–€75
- Middel: €150–€250
- Groot: €450–€750

ZINTUIGEN



Het huwelijk van Jacoba van Beieren, gravin van Holland, en Jan IV, hertog van Brabant, op 10 maart 1418. Bron Rijksmuseum Amsterdam

2. Introductie voor kastelen

Trouwen voor een Dag biedt jouw locatie een verrassende en toegankelijke manier om sociale geschiedenis tot leven te brengen. Met een symbolische ceremonie ervaren bezoekers hoe huwelijken in de 17e, 18e, 19e of 20e eeuw werden beleefd. De activiteit verbindt historische context aan persoonlijke reflectie en nodigt uit tot actieve deelname.

De toolkit is flexibel inzetbaar en schaalbaar voor kleine en grote locaties. Door de combinatie van historische verdieping, actieve betrokkenheid en inclusieve benadering is de activiteit geschikt voor diverse publieksgroepen en verschillende typen erfgoedlocaties

3. Inclusie en historische context

De activiteit nodigt bezoekers uit om na te denken over hoe begrippen als liefde, genderrollen en keuzevrijheid zich door de eeuwen heen hebben ontwikkeld. Locaties kunnen ervoor kiezen expliciet aandacht te besteden aan deze ontwikkeling en zo het historische verhaal verbinden aan hedendaagse inclusieve perspectieven.



Portret van een echtpaar, staand, P.D. van Rhijn, ca. 1896 - ca. 1918. Bron Rijksmuseum Amsterdam

4. Infoborden – Volledige teksten per eeuw

Per locatie kiest men een eeuw die het meest relevant is voor de locatie: 17^e, 18^e, 19^e of 20^e eeuw.

17e eeuw – Gouden Eeuw (Koopmanselite)

Kleding

Bruid en bruidegom droegen vaak donkere, kostbare stoffen zoals zijde en fluweel. Zwart stond voor waardigheid en rijkdom. Kantkragen en parels benadrukten status.

Rituelen

Vooraf werden huwelijksvoorwaarden opgesteld bij een notaris. Het huwelijk was een verbond tussen families en had sterke economische betekenis.

Feest

Na de kerkelijke inzegening volgde een uitgebreide maaltijd. Muziek en huwelijksportretten bevestigden het nieuwe familieverbond.

Eten & Drinken

Op tafel stonden pasteien, wild en geïmporteerde specerijen. Wijn en bier begeleidden het feest.



Het Huwelijk van Tobias en Sarah Salomon-Lilian door Jan Steen. Ca. 1670. Wikimedia Commons
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Bestand:Jan-Steen-Het-Huwelijk-van-Tobias-en-Sarah-Salomon-Lilian.jpg>



Wedding of Stephen Beckingham and Mary Cox door William Hogarth. Ca 1729. Wikimedia Commons
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wedding_of_Stephen_Beckingham_and_Mary_Cox,_1729_by_William_Hogarth.jpg

18e eeuw – Adel en hofcultuur

Kleding

Lichte zijden jurken met borduursels en hofmode bepaalden het beeld. Pruiken en handschoenen onderstreepten etiquette en rang.

Rituelen

Ceremonies volgden strikte etiquette. Huwelijken konden dynastieke of politieke betekenis hebben.

Feest

Gasten werden geplaatst volgens rangorde. Menuetten en hofdansen waren gebruikelijk.

Voeding & drinken

Franse keukeninvloeden, meergangenmenu's en likeuren domineerden de tafel.

19e eeuw – Burgerlijk en romantisch

Kleding

De witte bruidsjurk werd populair en symboliseerde zuiverheid en nieuw begin.

Rituelen

Vanaf 1811 was het burgerlijk huwelijk verplicht. Liefde kreeg meer nadruk.

Feest

Familiefeesten met toespraken en salonmuziek waren gebruikelijk.

Eten & Drinken

Bruidstaart en champagne werden vaste onderdelen van het huwelijksfeest.



"The Bride of Lammermoor", scene from Walter Scott's historical novel door Henry Gillard Glindoni. Ca 1885. Wikimedia Commons
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wedding_of_Stephen_Beckingham_and_Mary_Cox,_1729_by_William_Hogarth.jpg



Signing the register door Edmund Blair Leighton. Ca 1920. Wikimedia Commons

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wedding_of_Stephen_Beckingham_and_Mary_Cox,_1729_by_William_Hogarth.jpg

20e eeuw – Modern en Publiek

Kleding

De witte jurk werd de norm. Koninklijke huwelijken beïnvloedden mode en ceremonie.

Rituelen

Het huwelijk werd steeds meer gebaseerd op persoonlijke keuze en liefde.

Feest

Grotere recepties en media-aandacht maakten het huwelijk zichtbaarder.

Eten & Drinken

Internationale gerechten en champagne symboliseerden feestelijkheid.

5. De Ceremonie

In de bijlage van de activiteitenformat 'Trouwen voor een Dag' vind je vier teksten op A5-formaat die je kunt gebruiken tijdens de ceremonie. Ze zijn geïnspireerd op tradities uit de 17e tot en met de 20e eeuw en helpen de locatie om de ceremonie goed te laten verlopen.

17e eeuw

Dames en heren,

In de 17e eeuw was een huwelijk meer dan een belofte tussen twee mensen. Het was een verbond tussen families. Bezit, eer en toekomst werden zorgvuldig vastgelegd in huwelijksvoorwaarden. Liefde speelde een rol, maar verantwoordelijkheid woog zwaar.

Vandaag stappen jullie symbolisch in de wereld van de Gouden Eeuw. Een tijd waarin handel en rijkdom bloeiden, maar waarin stabiliteit en reputatie minstens zo belangrijk waren.

Een huwelijk betekende: samen bouwen aan een huis, aan welstand en aan nageslacht. Het betekende zorg dragen voor elkaar in voorspoed én tegenspoed.

Ik vraag jullie daarom: Beloven jullie elkaar trouw en wederzijdse ondersteuning, zoals men dat in de 17e eeuw van elkaar verwachtte? (Samen antwoorden: Ja.)

Dan verzoek ik jullie deze symbolische akte te ondertekenen, als teken van verbondenheid — niet alleen van hart, maar ook van verantwoordelijkheid.

Moge jullie verbintenis standhouden in eer en vertrouwen.

Dag van het Kasteel

18e eeuw

Dames en heren,

In de 18e eeuw stond het huwelijk in het teken van rang, representatie en continuïteit. Voor adellijke families was het een moment waarop status werd bevestigd en toekomst werd veiliggesteld.

Maar achter pracht en etiquette leefden ook persoonlijke verlangens, hoop en genegenheid.

Vandaag beleven jullie symbolisch een huwelijk uit deze periode. Een tijd waarin eer, waardigheid en trouw centraal stonden.

Ik vraag jullie: Willen jullie elkaar met achting en waardigheid benaderen, elkaar trouw blijven in harmonie en respect, en samen verantwoordelijkheid dragen voor wat jullie opbouwen? (Samen antwoorden: Ja.)

Dan bekrachtigen jullie deze verbintenis met jullie handtekening, als teken van eer en onderlinge verbondenheid.

Moge jullie relatie even standvastig zijn als de huizen en landgoederen die deze tijd hebben overleefd.

Dag van het Kasteel

19e eeuw

Beste aanwezigen,

Sinds 1811 werd het huwelijk in Nederland eerst voltrokken voor de burgerlijke stand. Het huwelijk werd daarmee een publieke, wettelijke verbintenis. Tegelijkertijd groeide in de 19e eeuw het idee dat men trouwde uit liefde.

Vandaag staan we stil bij deze overgang: van plicht naar persoonlijke keuze. In deze symbolische ceremonie vragen we niet naar bezit of rang, maar naar wederzijdse genegenheid en steun.

Ik vraag jullie: Kiezen jullie ervoor om elkaar trouw te blijven, elkaar te ondersteunen in voorspoed en tegenspoed, en samen verantwoordelijkheid te dragen voor jullie toekomst? (Samen antwoorden: Ja.)

Onderteken dan deze akte, als herinnering aan het moment waarop het huwelijk zowel publiek als persoonlijk werd.

Moge jullie verbintenis gebaseerd zijn op liefde én gelijkwaardigheid.

Dag van het Kasteel

20e eeuw

Beste aanwezigen,

In de 20e eeuw veranderde het huwelijk ingrijpend. Het werd steeds meer een keuze uit liefde, gebaseerd op persoonlijke vrijheid en gelijkwaardigheid.

Tradities bleven bestaan — de ringen, de witte jurk, het feest — maar de kern verschoof naar wederzijds respect en partnerschap. Vandaag staan jullie hier in die traditie: een verbintenis uit vrije wil.

Ik vraag jullie: Beloven jullie elkaar aandacht, respect en zorg, niet alleen vandaag, maar in de jaren die volgen? Willen jullie samen bouwen aan vertrouwen, met ruimte voor verschil en groei? (Samen antwoorden: Ja.)

Dan verzoek ik jullie deze symbolische akte te ondertekenen, als teken van jullie vrije keuze om samen verder te gaan.

Moge jullie verbintenis geworteld zijn in liefde, en blijven groeien in wederzijds begrip.

Dag van het Kasteel

6. De akte

De akte kan bij de locatie worden uitgeprint en door de bezoekers worden ondertekend als blijvende herinnering aan hun symbolische verbintenis. Zo nemen zij een stukje van de ceremonie mee naar huis! In Canva, op A4 formaat liggend, is de akte vormgegeven als een feestelijk document.

Let op: alle rood gemarkeerde stukken in de akte moeten leeg worden gemaakt voordat deze wordt uitgeprint, zodat er ruimte is om de gegevens in te vullen. Dit kan van tevoren in het document aangepast worden, of direct op de blanco plekken tijdens de ceremonie.



Akte van verbintenis DE GOUDEN EEUW - 17E EEUW



VANDAAG, 10-02-2026 TE AMERSFOORT VERKLAREN:

(Voor- en achternaam)
& *(Voor- en achternaam)*

dat zij zich symbolisch verbinden volgens de gebruiken van de 17e eeuw.

In deze tijd werd het huwelijk beschouwd als een verbond tussen twee mensen, maar ook tussen families. Bezit, eer en toekomst werden zorgvuldig vastgelegd in huwelijksvoorwaarden. Samen bouwen aan een huis, aan welstand en aan een gezamenlijke toekomst stond centraal.

Ondertekend als herinnering aan deze symbolische verbintenis.

Handtekening Handtekening

Deze akte is symbolisch en heeft geen juridische geldigheid.



Dag
van het
Kasteel

Logo locatie

